

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

Полтавська державна аграрна академія

Факультет обліку та фінансів

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції

«ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»

21 квітня 2021 р.

м. Полтава

Двуліт З.П., Макарова Ю. С. ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КИТАЄМ	77
Дячков Д., Мамчич І. АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРАТ «ФІРМИ «ПОЛТАВПИВО»	82
Живула В.С., Івашко В.В. ПРЕВЫШЕНИЕ ДОХОДОВ НАД РАСХОДАМИ И ИХ РОЛЬ В АНАЛИЗЕ ФИНАНСОВОГО ПОЛОЖЕНИЯ УЧРЕЖДЕНИЯ	86
Загинайло В. А., Смирнова Т. А. ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛІ БІЗНЕСУ B2G У МЕДИЧНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ	91
Каленчук Ю., Ліпський Р. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ	94
Карлаш Д.О. ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ: ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	99
Карнаушенко А. СТРИМУЮЧІ ФАКТОРИ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	103
Ковтуненко Ю.В., Мойсей А.В., Ковтуненко Д.Ю. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	108
Колінько А. Д., Бойко Л. О. ОГЛЯД РИНКУ ЧАСНИКУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	113
Кононенко Ж. ЕЛЕМЕНТИ КОНКУРЕНТНОГО СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА	117
Козяр В. Б. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА МАКРОЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ	121
Колодійчук В. А. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ МІЖНАРОДНОЇ ПІДТРИМКИ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	125
Колодійчук І. А. ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕЦИКЛІНГУ	130
Крупа О. РОЗВИТОК АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ СВІТОВОЇ ПАНДЕМІЇ COVID -19	133
Мухаметзянов Р.Р., Джанчарова Г.К., Беспашошный М.Н. НАСЫЩЕНИЕ РЫНКА ПЛОДОВО-ЯГОДНОЙ ПРОДУКЦИИ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН	137
Нестеренко С., Бахіркiна О. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	141
Писаренко С., Михайлова О. ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВІ	145
Пласконь С.А., Руська Р.В. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ	150

УДК 339:635.1/.8

Колінько А. Д., здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
Бойко Л. О., к. с.-г. н., доцент,
доцент кафедри економіки та фінансів
Херсонський державний аграрно-економічний університет
(м. Херсон, Україна)

ОГЛЯД РИНКУ ЧАСНИКУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Анотація: результатом авторського дослідження став огляд ринку часнику в Україні та світі. Відмічено світовий тренд до росту обсягів виробництва цієї харчової культури, особливо в умовах карантину. Проаналізовано експортно-імпортний обіг часнику в Україні.

Ключові слова: овочеві культури, ринок часнику, імпорт часнику, експорт часнику, часникова ніша

Виробництво та реалізація овочевих культур сільськогосподарськими товаровиробниками відіграє велику роль у аграрному секторі економіки і є перспективним напрямом в розвитку власного бізнесу. Фермери та домогосподарства в основному віддають перевагу вирощуванню традиційних овочевих культур таких як капуста, томати, морква, буряк столовий та цибуля. [1, 2]. Споживачами слушно було відмічено, що не весь асортимент овочевих культур власного виробництва аграріями постачається на ринки в достатній кількості, яка може повністю задовольнити попит на них. Однією із таких культур є часник. Головною причиною чому аграрії не поспішають збільшувати його виробництво - це наявність на ринку великої кількості імпортного продукту. Насправді часник являється затребуваним харчовим продуктом, який при вирощуванні не потребує великих капіталовкладень та особливих умов, тільки дотримання відповідної технології вирощування та зберігання. Відсутність в цій ніші потужних українських виробників та конкуренції надає значні можливості і перспективи для успішного ведення бізнесу з виробництва часнику.

За даними Державної служби статистики України, у 2019 р. посівні площі часнику становили 24,1 тис. га (Рис.1), у 2018 р. – 22,6 тис. га, що на 4,4 % більше, ніж у 2017 р. (21,5 тис. га). При цьому загальна частина посівів сконцентрована

у приватному секторі, наприклад, у 2018 р. площа промислових підприємств складала всього 1,1 тис. га. Найбільші посівні площі часнику сконцентровані у Вінницькій, Одеській, Львівській, Київській, Кіровоградській, Харківській, Черкаській областях. Внутрішнє вирощування часнику забезпечує 90 % місцевого ринку. Виробництво часнику в Україні в 2017 р. склало 185,83 тис. т, в 2018 р. – 187,02 тис. т, що більше на 0,63 % [3].

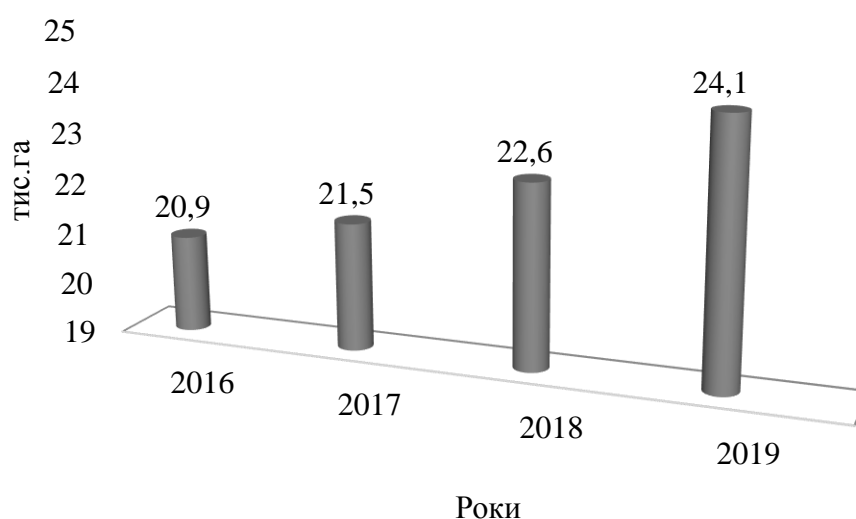

Рис. 1. Посівні площі часнику в Україні в 2016-2019 рр., тис. га

Джерело: складено автором на основі [3]

Як не дивно, до останнього часу 90% представленої продукції на ринку України було імпортовано з-за кордону, лише 10% часнику виробляється всередині країни, 3% припадає на фермерські господарства, а 7% – домогосподарства. Імпорт часнику в Україну в 2019 р. становив більше 5,3 тис. т свіжого продукту, з яких 73 % надійшло з Китаю.

В Україні імпорт часнику збільшується два роки поспіль і його обсяг досяг максимальної позначки у 2019 р. Основний постачальник часнику в Україну – Китай, обсяги імпорту цієї культури виросли на 61 %. У 2013 р. Україна імпортувала близько 6,9 тис. т часнику, однак у 2017 р. імпорт зменшився до 2,5 тис. т і виробники наростили експорт, який становив майже 600 т у 2018 р.

Україна ніколи не була нетто-експортером часнику, оскільки імпортувалося більше, ніж експортувалося [4].

Експорт часнику з України за 2018 р. склав 1,3 тис. т. Основними покупцями українського часнику були такі країни як Білорусь, Латвія, Польща, Естонія, Грузія і Австрія [5]. Більша частина вирощеного в домогосподарствах часнику не може йти на експорт через низькі товарні характеристики – сортову розрізненість, малий діаметр голівок, відсутність упаковки.

На світовому ринку часнику неоднозначна ситуація, оскільки через пандемію COVID - 19 існує дефіцит цього продукту, зокрема на ринках Німеччини, Франції, Італії, Іспанії, Єгипту, Південної Африки, Мексики, Північної Америки. З січня 2021 р. ціна на іспанський часник зросла на 15 %. Також існує високий попит на часник через дефіцит його на світовому ринку.

Організація ООН з питань продовольства зазначає, що часник належить до 5 харчових культур, ціни на які постійно зростають. Ціни на часник в Італії зросли на 30 %. Високий попит дає змогу Єгипту можливість вийти на нові ринки. Наприклад, експорт до Бразилії, який відкрився для Єгипту минулого року, знову зріс. Попит на єгипетський часник також зріс у Канаді, США та Південній Африці. Припинення імпорту з Китаю, на який припадає 80% світової торгівлі часником, вплинуло на ринок Канади та США. Попит цього сектору починає відновлюватися і вже становить 15–20% від норми.

За прогнозами, до кінця 2022 р. ринок часнику отримає дохід у розмірі 19,5 млрд дол. США, а найбільшим ринком часнику стане Азіатсько-Тихоокеанський регіон (крім Японії). Найбільшими часниковими постачальниками будуть Індія і Китай, адже виробництво часнику в цих країнах підтримують на рівні урядів [6].

Отже, можна зробити висновок, що вирощування часнику це перспективний для України напрям, тому що є всі ресурси для розвитку цієї галузі і аграрії можуть виробляти якісний продукт за конкурентною ціною. Звісно, в сільськогосподарській галузі постійно присутній ризик, оскільки не завжди все залежить від виробника. Але часникова ніша ще не зовсім досліджена та

розвинута тому має значний потенціал.

Список використаних джерел:

1. Бойко Л. О. Сучасні тенденції розвитку овочевої галузі в умовах євроінтеграції України. *Агросвіт*. 2020. № 6. С. 69–76. doi: 10.32702/2306-6792.2020.6.69
2. Boiko V., Kwilinski A., Misiuk M., & Boiko L. (2019). Competitive advantages of wholesale markets of agricultural products as a type of entrepreneurial activity: the experience of Ukraine and Poland. *Economic Annals-XXI*. 175(1-2). P. 68-72. doi: <https://doi.org/10.21003/ea.V175-12>
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 01.04.2021)
4. Україна збільшує імпорт часнику. URL: <http://agro-business.com.ua/agrobusiness/item/16795-ukraina-zbilshuie-import-chasnyku.html> (дата звернення 02.04.2021)
5. Топ-3 напрямки для експорту українського часнику. URL: <https://agravery.com/uk/posts/show/top-3-napramki-dla-eksportu-ukrainskogo-casniku> (дата звернення 02.04.2021)
6. Опубліковано прогноз світового ринку часнику до 2022 року. URL: <https://info.shuvar.com/news/2851/Opublikovano-prohnoz-svitovoho-ryнку-chasnyku-do-2022-roku> (дата звернення 03.04.2021)